

ШКОЛСКИ ЛИСТ.

Брой 24. У Сомбору 31. Децембра 1867. Год. IX

Школски Лист излази месечно дваред: сваког 15. и последнѣг,
а Пријатељ србске младежи излази као додатак школскога Листа.
Цена е за оба Листа 4 Фор. на годину.

Катихизичке Беседе.

БЕСЕДА 15.

О другом долазку Исуса Христа.

„Вѣрѣю въ Господа Исуса Христа, возшедшаго на небеса, и
сѣдѣщаго ѿ Отца, и паки грядущаго со славою сѣдѣти
живымъ и мертвымъ, егже царствію не ѡбѣтъ конца.“

Мило нам е браћо! мислити о неограниченом милосрдію
Божіем; утѣшительно е за нас вѣровати, да е Господ дошао
у свѣт, да спасе грѣшнике; да су нам свагда отворена врата
милосрдія Божія, ако се истинно покасмо. Но тежко нама, ако
се, тешећи таким мислима, не побринемо за спасеніе наше;
ако се неузпротивимо разним искушеньма и саблазнима, и ста-
немо одлагати свою поправку од дана на дан. Бог е заиста
милосрдан, но и правосудан. Не заборавите, да е Искупитель
наш, уедно и судія наш. Чуйте, чему нас учи св. Црква у
седмом члану символа вѣре: „Вѣрѣю въ Господа Исуса Христа:
паки грядущаго со славою сѣдѣти живымъ и мертвымъ, егже
царствію не ѡбѣтъ конца.“

Овай свѣт што видимо налик е на какав дом, кога е
Творац премудри устроіо за обиталиште човеку. Погледајте,
како нам е велику любов указао Творац при устроєню тог
временог нашег обиталишта! У нѣму е све, што нам е нужно,
и што нам за забаву служи. Но то што е Господ створио за
нас у царству природе, ние тако важно, као оно, што е свр-
шио за нас, за душу нашу у царству благодати. Син Божіи
дошао е на землю, претрпио е пониженіе, мученя и смрт, да
нас узведе на небо, и даде славу и безсмртност. Отац небесни
спремио е за нас многе обителѣи, далеко болѣ од овог свѣта.

И за сва та добротина хоће Господ само, да га се сећамо, да у Њга вђруемо, да Њму благодаримо и да Га любимо. А шта ми чинимо? Ползуемо се даровима благодати Божје, а редко се сећамо Благодѣя. Трудѣи се само о временним добитцима и земаљским забавама, слабо се сећамо дарова благодати, кои нам се даю у светим Тайнама за вђчно спасенѣ душа наших. Има ли много на земљи, кои право вђрую? И међу вђрујућима има ли много, кои заиста любе Бога? Господ све то види, све то зна — и дуго трпи. Но доћи ће време, кад ће небесни Домаћин доћи, да се прорачуна с неблагодарним слугама, приставницима Њговог великог дома, да иште од њих одговор, како су употребили даре Њгове, — одговор за сва дѣла, речи и помисли. Тада ће — добити сваки, што е у свом животу на земљи заслужио, или вђчно кажинство или вђчне мѣке.

Душе праведника, после смрти тѣлесне, одма се почну наслађивати блаженством, а душе грѣшника — муком. Но и едни и други добиваю награду за дѣла своя испрва не подпуно, не савршено. Наслѣдник богатога Отца, док е млад, још не може слободно располагасти будућим своим богатством. Преступник, кои е у тавницу бачен, ни е сасвим казнићн, док му се последня пресуда не очита за њгову казн. Тако и човек не добива своју награду за дѣла пре, него после васкрсѣния тѣла, да би и оно учествовати могло у блаженству или у муки душе.

И тако осим суда за сваког човека поединце, битће свеобштит суд за све люде, — послѣдњи, страшни суд! Господ Исус Христос доћи ће на земљу онако видљиво, као што се некад вазнесао од земљ на небо (Дѣян. 1. 11.). Но неће доћи на земљу у онаком виду, у каквом се появио на земљи први пут, кад е дошао да искупи род човечји. Онда е био на земљи као ягнѣ незлобиво, кротко, свима милосрдно и добротворно, непризнато, ненавиђено и најпосле распето од Юдея. А по други пут доћи ће на земљу са славом, као неумитни судия, у збору Анђела; сви народи, сва племена земна сабраће се и предстати суду Њговом. Тада ће сви умрли люди од Адама до свеобштег суда, васкрснути, душе њинове саединиће се с пређашњим тѣлом, а код осталих живих груба тѣла у еданпут ће се изменути у танка и безсмртна. Онда ће сав земаљски живот сваком човеку пред очи изићи, и пред сав свет изнеће се сва дѣла, каква е ко свршио на земљи,

— и не само дѣла, но и речи намере и помисли. Онда ће они, кои нису у истину вѣровали — вѣровати, ма и доцне за њи било; грѣшници осетиће стид и грижу савести, ал ба- дава покајание; лицемѣрни, кој су се држали на земљи за добродѣтельне, биће изобличени у тайним дѣлима своим пред людма; горди биће понижени. А напротив смирени пра- ведници биће прослављени пред свима! невиност опаднута биће оправдана; добродѣтель гонѣна, — награђена. Онда ће се одкрити пред свима премудрост и правосудие Божиег проми- сла при устројњу судбе праведних и грѣшних! тада ће се јавити слава и величавство крста Христова! На страшном суду биће сви у еднаком достојанству, без разлике званія и стая : господари и слуге, богати и убоги, отмѣни и прости, учени и неучени. Нелицемѣрни судия неће гледати на земаљска од- личія и достојанства, но сваког ће питати : како се трудио у кругу, у ком ђ био постављен; како се ползовао силама и способностима, коѢ ђ имао. На страшном суду неће бити испитивања, истраге, ни сведока ни правдана. Свезнајући Судия Сам ће одикрити дѣла свакога, Сам ће оделити праведне од грѣшника, као што пастир лако разделяе овце од коза. Пра- ведне ће поставити на десну страну, а грѣшне на леву. Пр- вима ће рећи Господ : „Прїидите благословинни Отца Мога, наследуйте уготованное вамъ царствїе,“ затим ће се окренути к' грѣшницима, и страшну пресуду изрећи : „Идите ѡ Мене проклатїи во огнь вѣчный уготованный дїаволъ и аггеломъ егѡ.“ (Мате. 25 31 — 46.). И онда ће праведници отићи у царство небесно на вѣчно блаженство, а грѣшници у пакао — на вѣчне муке. — Вѣчност! вѣчност! Ужас ти потреса душу, кад на њу помислиш! Тисућу, милиони, милионима милиона година проћиће, — и праведници ће непрестано благовати, а грѣш- ници још се мучити . . . „Благо онима што стое с десне стране, а тешко онима с леве,“ рекао ђ равноапостолни Вла- димир, кад ђ гледао на насликани страшни Суд, ког му ђ не- ки грчки проповедник донео. Заиста и ви Браћо! осећате то исто, кад слушате о страшном суду. Но потрудите се, да то осећанѢ буде тако плодотворно у вас, као и у св. кнеза Вла- димира. Чешће мислите на страшни суд, то ђ најболѢи лек против грѣшних склоности и привика, то ђ узда за страсти и похоте глѢсне. А сад допунимо бесѢду нашу рѣшенѢм пи- тая, коѢ би сваки радо рѣшити хтео.

Кад ће баш доћи Господ на земљу, да суди живим и

жртвим? Кад ће бити страшни суд? То су питали Апостоли Самог Господа. Па шта им је рекао? „Нѣсть ваше разумѣти времена и лѣта, таже Отецъ положи во Свои власти.“ (Дѣян. 1. 7.). Дан свеобштег суда још се мањ зна, него дан смрти наше: „ѡ дни томъ и часъ никтоже вѣсть, ни Ангели небесни, токмо Отецъ.“ (Матѳ. 24. 36.) Но при свем том Исус Христос, знајући, да ће се у последнѣ дане појавити лажни пророци и христи, кои ће привлачити люде к себи, изволио је показати нѣке знаке другог долазка Свог и края свѣта. Евангелие царства, т. е. Християнска вѣра, проповѣдаће се по свој вселеној; но због умноженог безаконя међ самим Християнима оладнѣће љубав многих, устаће народ против народа, и царство против царства, бити ће глад, куга, землѣтрес. Но тада још неће край свѣта бити. Затим ће се појавити антихрист (противник Христов), човѣк пун безаконя, избрано оруђе ђавола. Да би придобио за себе люде, чини ће он многа чуда, трудиће се да истреби Християнску вѣру и да се нѣму као Богу кланяю. (2. Сол. 2. 4.). Против светих люди, против исповѣдника истине вѣре подићи ће најжешће гоненѣ, мучиће их, трзати и губити. (Апок. 13. 5 — 7.) Но ужасна влада нѣгова неће дуго трајати, ер вели Сам Исус Христос: „акѣ по скорки днѣи тмѣхъ, солнце померкнетъ, и лѣна не дастъ свѣта свогъ, и звѣзди спадѣтъ съ небесе, и силы небесныя подвигнѣтъ. И тогда гвѣбитъ знаменіе Сына челоѣческагъ (крестъ Христовъ) на небеси, И тогда восплачѣтъ вса колѣна земная и узрѣтъ Сына челоѣческагъ, градѣцагъ на облацѣхъ небесныхъ съ силою и славою многою. И послѣтъ аггелы Своа съ трѣбеннымъ гласомъ велѣимъ и соберѣтъ изеранныа егъ ѡ чѣтырѣхъ вѣтрѣхъ, ѡ конецъ небесъ до конецъ ихъ.“ (Матѳ. 24. 29 — 31.). И онда ће се почети страшни суд Христов!...

И гдѣ опет се с мислима повратисмо к главном предмету наше бесѣде — страшном суду. Ми незнамо кад ће бити. Но он ће заиста бити по томе, што ће се пре небо и земля разрушити него што се наруше, и неиспуне речи Господнѣ. Па како ћемо предстатѣ страшном суду Христовом? С каквим ћемо образом изићи пред Господа? . . . Време пролази, живот наш краћи бива, час смрти можда је већ близу. А што смо ми учинили ради спасеня душе наше? Шта смо приправили себи за вѣчност? Докле Бог трпи грѣхе наше, дођимо к себи и поправимо се и покајмо се. Притецимо под заштиту Матере наше — Цркве. Она ће нас покрити ризом молитва

своих; очистити од грѣхова своим тайнама, и научити, како ће-
мо избећи будући гѣв Божји. Она зна слабост и лаку стра-
ну природе наше; зна и неограничено милосрдие Божие. По-
молимо се дакле заедно с њом и њѣним речма :

„Окомъ благоутробнымъ, Господи, виждъ мое смиреніе,
какъ по малѣ жизнь моя иждиваетса, — и ѿ дѣла нѣсть
мнѣ спасенія. Вѣгъ ради молюся : окомъ благоутробнымъ, Го-
споди ! виждъ мое смиреніе и спаси ма!“ *) Яминь.

С Руског превео

Василіе Николаевичъ
свештеник.

Нова заклада.

Пречастни Господни Димитриѣ Поповиѣ парох Сомборски
и катихета србске Препарандіѣ предао є 19. Дек. о. г. срб-
ской црквеной обштини Сомборской главницу од 200 фр. а. вр.
с молбом, да обштина узме новац тай под свое руковаѣ као
закладу, из кое ће се интерес на одећу, обућу и књиге сиро-
машной дечици обогъ пола, коя у овдашню србску школу иду,
по времену употребљавати.

Заветно писмо, коим в заклада ова установљѣна, овако
глася :

„Племенитој избраној општини православно источне цркве у
слободној и краљевској вароши Сомборској у Сомбору.

Племенита Изабрана Црквена Општина!

Овде приложене 200 фор. — две стотине форината у
аустријској вредности (наиме пак једну стотину и двадесет
фор. у готовини, а осамдесет фор. у две обвезанице, у свакој
по 40 фр. а. в.) молим да племенита општина од мене пот-
писаного примити изволи под своје руковаѣ као закладу или
фундацију, из које се интерес на одећу и обућу као и на
књиге сиромашној обојег пола дечици српској овдашње наше
главно-основне народне школе по времену употребљавати има

*) Види на краю каноника : „чимъ какъ подоклетъ нѣти
дванадцатъ псалмѣвъ осокъ.“ и проч.

Моја је позивна молба, да се племенита општина не само руковања ове закладе прими, но да је родољубивим својим прилозима и потпомогне, како би се мало по мало дошло до таквог средства, којим би овдашњи наш народ свестан постао, и тако на прави пут напретка изведен бити могао. А да би се до тога што пре доћи могло, находим да је потребито и нужно, да племенита Општина један одбор одреди, који би имао позвати све овдашње родољубе наше, особито оне које је Бог са имањем благословио, да ову по овдашње српство наше врло спасоносну закладу и срцем и душом потпомогну, сећајући се ових речи из светога писма: „Блажизъ разсмѣ-
блалъ на ница ѿ ѹкога, въ днь лютъ избавитъ ѿго Господь.“ Псал. 40. ст. 1.

Ствар је истинита, да више од две трећине дечице наше овде у Сомбору не иде у школу. Обично се овдашњи сиромашни родитељи изговарају да је то зато, што им дечица немају шта обући. А колика велика и морална и материјална штета бива по овдашње српство од те немарности, види се отуда, што убитачна следства исте немарности на очиглед сиромаштво и пропаст за собом повлаче.

У нашој угарској држави имаде као што је познато више народа. Но од ових као што видимо само онај народ и морално и материјално напредује, који децу своју уредно у школу шаље, и на то последњи свој новчић троши. Који дакле родитељ ову своју дужност занемарује, тај доиста децу своју морално убија; јер је света истина, да без школе нема ни просвете ни свести, а без овог двога ниједном народу ни напретка ни опстанка бити не може.

Жеља је моја, да се ова заклада у црквеноме рачуну посебно води, по примеру осталих црквених фондација које имамо; па ако да Бог те иста заклада родољубљем Племените Општине знатно порасте: онда би се одмах идуће школске 186%. године полутина од тога интереса могла почети на одело сиромашне наше дечице школске употребљавати, а другом полутином од интереса капитал да јача.

Што се пак тиче будућег располагања са овим интересом, жеља је моја, да Племенита Општина и у томе утицаја имаде, и то у споразумљењу са дотичним збором учитељским овдашње наше главно-основне школе.

Топлом саучешћу Племените Општине ову закладу пре-

www поручујући са најотличнијим високопоштовањем јесам. У Сом-
бору 19. Децембра 1867. године.

Племените Изабране Црквене Општине

захвални и обвезни слуга

Димитрије Поповић,

Намесник и Парох Сомборски, и приправнички Катихета.“

Д о п и с и.

У Шайкашком Сентивану. Ми у нашем месту сва-
ке смо године св. Саву, као школског патрона свечано про-
слављали. — А ове године свечано прослависмо и Воведение
пресвете Богородице, патрона девојачке школе; и то поводом
овим: На молбу овдашњег ђакова и учитеља девојачке школе
г. Андрије Арачлића, даде овдашњи мајстор Петар Пастор-
начки, насликати икону Воведения пресвете Богородице за ре-
чену школу, у којој се две њгове кћери васпитавају.

Господин Ђакон у договору с подписаним саобште ствар
ту г. Пароху Ђорђу Перишићу; те тако договоримо се
нас тројица, да се на празник Воведения у девојачкој школи во-
дица освети, пак да приликом том и прилог на фонд школ-
скога листа по могућству сакупимо.

У недељу пред Воведением, објави г. Парох народу у
цркви да ће се на Воведение у девојачкој школи водица освети-
тити. Покаже им приложену икону; и позове народ, да се
што у већем броју на речени празник сакупи.

По важности тога празника, народ се и онако на тај
дан у већем броју сакупља; али кад дознаде из уста свога
духовног пастира, да ће осим празника тога јошт една и то
опет духовна свечаност држати се, јошт у већем броју са-
купи се. Осим нашег г. свештеника и ђакона, тај дан при
Божественој Литурђи чинодјествоваше јошт два страна све-
штеника, и то господин Димитрије Марковић парох Горњо-
Ковилски, — и господин Јоани Тешић парох Ђурђевачки; —
кои су нам са својим присуством свечаност нашу увеличали.

По свршетку Литургије пођемо у девојачку школу. Напред
ишли су ђаци са рипидама, за овима една девојка у бело
руво обучена носила е икону Воведения; шест девојчица у
исто руво обучене са запаљним у руци воштаницама пратиле

су икону и пояле : „Днесъ благоволенїа Божїа предокраженїе.“
 За нїма слѣдоваху свештеници и сакупљни народ. Пошто се
 водица освети, казивале су поменуте девојчице повѣст о Во-
 ведениу пречисте Богородице. После нѣи наш г. парох у крат-
 кой беседи својој рече ово :

„Много година школе наше рамале су, ер нїсу имале
 свога преустроителя, за преустройство пак данашнѣ наших
 основних школа, имамо благодарити врлом и многозаслужном
 србину, господину Дру. Ђорђу Патошевићу, бившем саветнику
 школском; кои желећи по примеру других у просвети напре-
 дуюћих народа, и наше школе унапредити, трудио се дан поћ
 неуморно, док нїе видио поволян успѣх свога желаеомг труда,
 и основао в Школски Лист и фонд Школскога Листа. Данас
 на овом полю дѣла г. Никола Вукићевић, професор препаран-
 дие у Сомбору, кои издавајући Школски Лист, позива све бла-
 гочестїве србске общине, да га у издаваню тог за школу по-
 лезног листа, подпомогну. Тако Христїяни благочестиви при-
 ликом данашнѣ ове светковине я вас позивам, да на тај фонд
 школскога листа сваки од вас по могућству вашем приложите,
 и ако би Бог дао, да би ми најмању суму новаца од ваших
 добровольних прилога саставити могли, ми ћемо за дужност на-
 шу сматрати, приложнике побележити, и господину Вукићевићу
 у Сомбор доставити. Надаймо се пак, да ће исти господин
 благодарност свою према нашој общини изявити, и нами при-
 ложницима путем школскога листа явно благодарити, и имена
 свию приложника у штованом листу том обявити.*“

Речи ове нашега духовног отца и пастира тако су наш
 народ тронуле, да се на тој светковини од ове мале об-
 штине 26 фор. и 20 нов. ав. вр. сакупило прилога на фонд
 школскога листа.

Из овога се види шта се дае учинити, кад в свештеник
 са учители у слоги, договору и любви.

Илиа Марковић
 учитель.

У Срему. Скоро у сваком брою Школскога Листа чи-
 тамо да браћа учители у Бачкой и Банату па и у Бараньї
 зборове држе и братински се саветую о болѣм напредку за
 школу. Угар. нам. Савет од 30. Марта 1866 године под бр.

*) Види ниже међу школским вестима.

11,888. изда naredбу на епархијалне власти, да настојавају, како би се код нас учитељски зборови што пре увели, а ми овде у Срему и у Славонији још ни једног учитељског збора немадосмо, премда нам школе вису баш у најболји стану. Ј сам се са више учитеља разговарао о том, како би и нас та срећа постигла, да нас обасја сунце лепше будућности, да и ми овде код нас почнемо оним путем корачати, којим сад већ сви свестни учитељи иду, али ми један од браће Учитеља рече, да ми то сами несмејемо чинити, док нам виша власт не дозволи. Знајући и сам да је тако написао сам ово неколико редака с молбом, да би се и наша школска власт на нас сетила и што скорје први збор учитељски скупити дозволила. У надежди да неће ове моје речи, које у име све браће учитеља написах остати глас вапијућег у пустинји, желимо очекујемо позив на први збор учитељски у Срему.

Едан учитељ.

У Пачетину. У 21. бр. овога Листа показа нам брат наш С. Карановић начин, којим би будућност своју и својих супруга и деце на тако лаки начин обезбедити могли, да се ни на најмањој учитељској плати оскудица ни примјетила неби. Брат наш М. Ђукић учитељ Вуковарски заузео се око тога посла и писао је свима околним учитељима, да се најпре писмено договоримо, кад и где да се састанемо и о овом за нас врло важном послу договоримо. Похитаймо што пре позиву брата нашег Ђукића и састанимо се код њега и посаветујмо се о овом врло важном предмету: небили што пре у живот ступио. Та време је браћо! да се и ми једном из таме, по којој још и данас блудимо — извучемо и на свјетлост међу осталу браћу учитеља ступимо. „Дјелайте додјеки свјетлости“ учи нас небеска мудрост. Шта нам остаје сад браћо! него да радимо, па не само о овом предмету, него и о другом — о збору учитељском — неби ли нам и овај што скорје дошао.

М. Е. Лончарић учитељ.

Школске вести.

ПРАВОСЛАВНИ ШКОЛ. ФОНД. (Продуженј из бр. 21 и 23, и свршетак). Православном Школском Фонду у Пешти у име 10% додатка дугую још и ове Србске Црквене общине:

Нађфала 7 ф. 56, Нана 43 ф. 26, Негославци 302 ф. 40, Неш-
тин 285 ф. 60, Нимет 12 ф. 60, Нерадин 92 ф. 40, Неузина 8 ф. 40,
Обровац 53 ф. 90, Опатовац 84 ф. Оросламош 10 ф. 92, Остро-
во 103 ф. 32,

Павлиш 8 ф. 40, Павловци 88 ф. 20, Падей 58 ф. 90, Паланка
231 ф, Пантелија 90 ф. 9, Параге 72 ф. 24, Пардањ 66 ф. 64. Паче-
тш 63 ф, Пачир 4 ф. 20, Петрово Село 182 ф. 70, Петровци 136 ф. 8,
Печвар 105 ф. 85, Пешта 33 ф. 60, Пивнице 147 ф, Пирош 1 ф. 72,
Подпорањ 6 ф, 72, Помаз 46 ф. 20, Поча. 1 ф. 26, Путинци 142 ф. 80,
Радинци в. 79 ф. 80, Радинци м. 79 ф. 80, Ривца 132 ф. 30,
Риђица 2 ф. 10, Рудна 104 ф. 37, Рума 926 ф. 10,

Сад Нови 1260, Сака 58 ф. 59, Санад 27 ф. 30, Свилош 42 ф,
Сегедин 120 ф. 75, Семиклош м. 5 ф. 46, Семаргон 168 ф, Сенђурађ
31 ф. 78, Сенпетер 14 ф. 28, Сента 97 ф. 2, Сентиван 19 ф. 95. Сен-
томаш 604 ф. 80, Сечуй 3 ф. 40, Сибач 138 ф. 60, Сивац 25 ф. 20,
Силбаш 52 ф. 92, Сириг 10 ф. 8, Сотин 71 ф. 40, Станчић 27 ф. 30,
Стапар 5 ф. 88, Стејновци 88 ф. 20, Средиште в. 5 ф. 4, Суботица
(к. беде цркве) 89 ф. 79, Суботиште 138 ф. 60, Суљош 4 ф. 20,
Сусек 235 ф. 20,

Тараш 3 ф. 36, Титош 3 ф. 36, Товаришево 57 ф. 96, Товар-
ник 189 ф. Трпиња 84 ф.

Фелдвар на дунаву 486 ф. 36, Фелдварац 109 ф. 20, Фраићво
8 ф. 40, Футог 553 ф. 89,

Црна бара 44 ф. 94, Црња 51 ф. 89,

Чалма 92 ф. 40, Чанад 14 ф. 28, Черевих 277 ф. 20, Чип 27 ф,
72, Чобанац 76 ф. 44, Чока 4 ф. 20,

Шандор 72 ф. 24, Шаренград 115 ф. 92, Шарок 2 ф. 52, Шил
609 ф. Шиклош 411 ф. 60, Шове 86 ф. 52, Шуљам 84 ф. Шурић
66 ф. 46,

Свега од србских община 21472 ф, 83.

Од помешаних србско романских:

Арад 47 ф. 88, Батаня 16 ф. 80, Влайковац 8 ф. 40. Гад 68 ф.
4, Дента 193 ф. 20, Ечка 40 ф. 32, Ябука 6 ф. 72, Кеча 7 ф. 56,
Кнез 10 ф. 8, Краљвац 5 ф. 4, Лукаревац 33 ф. 60, Маргита 156 ф,
10, Надаш дубоки 81 ф. 48. Нађлак 319 ф. 20, Печка 50 ф. 40, Са-
равола 14 ф. 28, Семиклош в. 50 ф. 40, Сенђурађ м. 129 ф. 18, Со-
ка 89 ф. 47, Станчево 111 ф. 72, Товладия 98 ф. 28, Фенлак 10 ф.
8, Хряково 119 ф. 70, Чаково 364 ф. 14, Чанад 125 ф. 60, Ченей
95 ф. 34 новч.

Свега од помешаних општина 2253 ф. 99, потоне пада на ро-
манске општине около 50,000 ф. а. в.

ЛИСТ ЗА НАРОДНЕ УЧИТЕЉ. Од Нове Године изилази у Пе-
шти на мађарском езикѹ Лист за народне Учители, коме е наслов
„Néptanítók lapja.“ Лист овај покренуо е сам министар просвете Ба-
рон Етвеш и издае се о трошку учебног фонда, а шилъ бесплатно
свима учителяма. У нѣму ће се саобшатавати правителствене наредбе
о школама, просветне и школске вести, и извештаи за учители нуж-
ни. Говори се да ће званични Лист овај на свима езицима, кои се у
Угарској говоре, изилазити.

www.unibg.com ПРИЛОГ НА ФОНД ШКОЛСКОГА ЛИСТА. — Приликом освешена воднице у девојачкој школи у Сентивану у Шайкашкој : на Воведение 1867. год. приложили су на Фонд овај :

Госп. Јовани Тешић парох Ђурђевачки, 1 ф. Г. Ђорђе Перишић парох Сентивански 1 ф. г. Гаврил Писаревић трговац 1 ф. г. Андрей Арачлић ђакон и учитељ 1 ф. гђа. Аниа Арачлић 30 нв. гђа. Марија Арачлић 20 нв. гђца Еца Арачлић 10 нв. Илија Марковић учитељ 1 ф. Никола Николић угоститељ 1 ф. Петар Пасторнанки ковач 1 ф. Гая Мјрилов начелник 50 нв. Кузман Шаинов начелник 50, Тодор Пасторначки ковач 60 нв. Анта Комленов тотор 30 нв. Јован Нецков тотор 30 нв. Стеван Маглов ц. к. наредник 30. Граничари : Новак Станкић 1 ф. Младен Пустинић 1 ф. Урош Раић 1 ф. Совра Коић 1 ф. Нића Ченеац 1 ф. Аркадија Ранков 1 ф. Јован Павлов 1 ф. Стеван Гаврилов 20 нв. Јован Миљивовић 40 нв. Тодор Ђукић 10 нв. Димитрије Станкић 10 нв. Новак Узелац 20 нв. Никола Раић 40 нв. Аца Станов 30 нв. Новак Марель 30 нв. Јован Маглов 20 нв. Тодор Бујандрић 10 нв. Исак Миљичов 30 нв. Јован Ченеац 40 нв. Стеван Прадица 20 нв. Сава Шапоњац 30 нв. Гаврил Дуић 20 нв. Јован Бугарић 30 нв. Јован Атанасиев 30 нв. Ђорђе Бубрић 40 нв. Тодор Комленов 30 нв. Танасија Пачарић 30 нв. Панта Раић 20 нв. Глиша Путник 40 нв. Глиша Марель 10 нв. Панта Шапоњац 20 нв. Лазар Дуић 40 нв. Михамл Ђукић 10 нв. Порфири Крклиуш 40 нв. Прока Медурић 20 нв. Петар Ивков 30 нв. Прока Шаинов 10 нв. Никола Пачарић 40 нв. Аца Путник 20 нв. Дамјан Ранков 20 нв. Јакв Крстић 20 нв. Ђорђе Маглов 20 нв. Милош Павлов 20 нв. Ђока Каџура 20 нв. Антоние Тодорац дрвњеник 10 нв. Милица Плавшић српкиња девојка 50 нв. Свега 26 фор. 20 новч. У Шайкашком Сентивану, на Воведение 1867. Ђорђе Перишић парох Сентивански. Илија Марковић учитељ. Андрија Арачлић ђакон и учитељ. —

Горе назначену суму од : 26 фор. 20 п. а. вр. данас примивши, предао сам е Славном Одбору сомборске срске црквеве обштине, што фондом Школскога Листа рукуе, и у име истога одбора захваљуем честитим приложницима. У Сомбору 29. Дек. 1867.

Н. Ђ. Вукићевић.

УПРАЗНЊНА УЧИТЕЛСКА МЕСТА. У Великом Гаю (у Торонталској жупани) са српским преподавања езиком. Благодѣјнија с тим знањем скопчана есу : 200 фр. а. вр, 24 кибле жита, 24 кибле кукуруза, 3 хвата дрва, сламе колико изгоре, 4 ланца ораће земљ и свободан стаи.

Ко жели ово звање получити, има прошения свое с крштеним писмом, са сведочбама о сврценим наукама, досаданѣм службовану, моралном и политичном поведениу свом подкрепљена послати на епархијани консисториум у Вршцу.

У ДОЛНЊМ КОВИЛЮ у тителском округу. Плата е 180 фор. а. вр. готова новца, 12 мерова жита, 2 хвата тврдих дрва и слободан стаи. За ово место стечай е отворен до 15 Јануара по новом календару. Молбенице с доказима о учительској способности и о нрав-

ном владаню имаю се предати Ковилској компаниј. У особити ће се обзир узети они проситељи кои су у Сомборском Србском Учителъшту педагогичке науке с добрим успѣхом свршили.

ПРИЛОГ НА ФОНД ШКОЛСКОГА ЛИСТА. Преч. Г. Петар Римски парох Сент-Андрейски приложио е на фонд Школ. Листа два фор.

ПРЕДПЛАТНИЦИ ШК. ЛИСТА ЗА 1867. ГОД.

IV. Србиа. Нѣгова Свѣтлост Михаил Обреновић Ш. Господар и Княз Србски. Високопросвештени Господин Митрополит целе Србие Михаил, Преосвештени Г. Јоаникиѣ Владика Ужички. Теодосиѣ Мраовић Архимандрит. Др. Димитриѣ Матић секретар савѣта, Стефан Миросављивић начелник санитета, Илија Коларац. Крста Протић парох у Любовићи. Гђа Анка Дамяновића, Гђа Ангелина Милојковића учитељка на теразијама.

Осим тога има још 26 уписника из Србие, за коѣ нам е разноситель јавно да су платили. — Ови, као и многопоштовани предплатници из Баната, (92) из епархиѣ Пакрачке, (7) и из Горњокарловачке, (77 међу којима има 46 свештеника, 6 грађана и 23 богословца), нека нам опросте што им имена засада због недостатка простора штампати немогосмо, —

С Са овим бром завршуѣ се девета година Школскога Листа. Дали обстанак нѣгов зависи од довољног броя предплатника, од којих нам е најмањ 500 нужно да Лист овај годишњ у 24 броя и на 30 табака издавати се може. С тога позивам све пријатељ школе и народне просвете да с предплатом на овај свакоме полезни а по цени најѣфтиниј Лист похити. Годишња цена е 3 ф. а полгодишња 1 ф. 50 п. Предплата се шаљ унапред у плаћеном писму или по поштанском упутству, но има се добро назначити наслов и последња пошта. Господа учитељи и сви прави родолюби уоляваю се да се заузму за скупляњ предплатника, а на пет предплатника, доби ће скупитель Школски Лист бесплатно.

Досада се приявило само 28 предплатника. С' тога изявиги морам, да ћу е пошляњм 1. броя причекати док се довољно предплатника неприяви. Небуде ли то, онда ћу после шест недеља досадашњим предплатницима новце повратити, ер неможе се захтевати, да издавајући Школски Лист уз толики труд, још и у дуг себе увалуѣм.

Без готовог новца никоме више Листа шияти неимислим.

Многобройне дужнике последњи пут опомињм, да се до последнѣг Јануара 1868 год. одуже.

Издаѣ и уређуѣ Никола Ђ. Вукићевић.

Брзотиском Андриѣ Вагнера.

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

ПРИЯТЕЛЬ

СРБСКЕ МЛАДЕЖИ

за

ГОДИНУ

1 8 6 7.

Издае и уређуе

НИКОЛА Ђ. ВУКИЋЕВИЋ.

II. ГОДИНА.

У СОМБОРУ.

Тискано код Андрије Вагнера.

САДРЖАЈ.

I. Игре и забаве.

ГИМНАСТИЧНЕ ИГРЕ. Гађанѣ доптом, стр. 1. Гађанѣ беоцугом, стр. 9. Рванѣ, 17. Люлянѣ на дасци, 25. Ход по брвну, 33. С лакта у шаку 50. Стаянѣ на пружи, 65. Бацанѣ обруча, 169.

ФИЗИКАЛНЕ ИГРЕ. Да начиниш на топлој пећи да се што за-
леди, стр. 2.

Да игла на води плива, 9.

Да начиниш на јесту шаре удубљено или извишено, 18.

Повсти запаљну свећцу 25.

Да дознаш, која од две свеће болѣ светли, 33.

Да начиниш од соли кристале, 66.

Доказ да пламен од свеће ниве у среди врео, 89.

Да лепе кристале добиеш, 89.

Шта е ладно а шта е топло, 105.

Печатни восак као електрична машина, 137.

Црвену ружу у белу претворити, 153.

Црвену боју у зелену претворити, 153.

Водовод. 170.

ИГРЕ ЗА ЗАЛОГ. Описач, стр. 34. Налике и разлике 90. На што е шта, 105. Сјаканѣ, 121.

ШАЉИВЕ ИГРЕ. Немојеш свући ни свое хаљине сам, стр. 50. Паленѣ свеће, 67. Из две руке у едну, 121. Од три начинити девет, 137.

ЗАГОНЕТКЕ, стр. 34. 50. Загонетке у стиховима с решенѣм, 185.

РАЧУНСКЕ ИГРЕ, стр. 2. 10. 18. 25. 34. 50. 67. 90. 105. 121.

—
РТЧУНСКЕ ЗАДАЋЕ. 154. 170.

РЕШЕНЈА. 10. 18. 26. 34. 50. 67. 90. 106. 122. 148, 186 и 187.

II. Науке.

СТИХОТВОРНИ ПРОИЗВОДИ : Јоаннѣ Дамаскин с руског од Де-
спотовића. стр. 2, 10, 19, 26, 35, 51. Митровица на развалинах града
Срема прозваног Сирмиума. стр. 67 и 91. Јутром (из Венца) од Ми-
лашиновића, 75. Майска песма од Милашиновић, 99. Успомена на Вла-
дику Платона од Нешковића, стр. 106. Частни крст од П. В. стр. 122.
Јутрена песма од Милашиновића, 127. Славопѣв по псалму 103. од
Нешковића, стр. 139. Ћсениа песма, од Милашиновића, 154. Где стануе
благн Бог, 188. Пѣсма о Богоявлению, 200. —

Народне песме : Моба Кнеза Лазара, 120. Божнѣ зове, 199.
Три тачице. 199.

WWW.UNILIB

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Песмице за децу : У вече 64. Вечерна песма, 88. Опроштај младца, 115. Неколико децих честитака од Д. 159. Моли се Богу. 171, Лаку ноћ 192.

БАСНЕ. Мува 5. Магаре и терач 12. Мрави, 21. Вуди и судбина, 28. Шума и бура, 53. Учтивост, 72. Зец млади, 72 Вук и учитељ, 97. Дрва, 108. Срећа и слепац, 122; Два рибара, 123; Овнови, 142; Облак и њива, 142; Дронци, 155. Лис и пето. 171. Челе и бубе, 189.

ПРИПОВЕДКЕ, ПРИПОВЕСТИ И АЛИГОРИЈЕ : Чмавачи 13. Плата 29. Невоља мири с Богом, 40. Дар хришћанске љубави, 74. — Крађа, 109. Грижа савести, 162. Св. Сава освећени 194. Благородно дело. 193. Ко псуе, тај е неваљо човек 200. Кафана Сиратска од Берн. Сен-Пиера, 55. Едан несрећник у очи нове године по Ж. Полу. 112. Пустинџик 175 и 192.

ИЗ НАУКЕ О ДУЖНОСТИМА. Правда, стр. 5.

ИЗ ЦРКВЕСЛОВИЈА, Брой дана великог поста, 38.

Еврейско споменштво Скинија, од Милана Костића 83. Божић у Витлаему. стр. 181.

ИЗ ИСТОРИЈЕ. Словени. 1. Стари Словени стр. 6; 2. Чеси Моравци и Корутанци, 7 и 13; 3. Срби и Хрвати, 14; 4. КрштенѢ Словена; Србска образованост и књижевност, 76. Црте из повести манастира Привине Главе од В. Бороцкога, 86, и 102.

Животописне слике из Старе Историје : Ликург, 53; Солон, 72; Крез, 97; Псаменит, 109; Агрипа 123; Леонидас, 142; Аристид, 155; Еуклид из Мегаре, 156; Фокион, 172; Дамон и Финтија, 173; Клеант, 191. —

Цар Леополд (слике из отачаствене историје) 1. Турци на Бечу 114: 2. ОслобођенѢ Будима, 116; 3. Прелазак Срба под патријархом Арсением Чарнојевићем, 127; 4. Јован Монастирлија Войвода србски, 129.

ИЗ ЦРКВЕНЕ ПОВЕСТНИЦЕ : Причест у тавници, 167, и 178.

ИЗ ПРИРОДНИХ НАУКА. Препелица стр. 23. Из приповести о небу и земљи, стр. 42. и 60. На чему стои земља 110. О плавом небу, 124. Иде ли сунце или неиде, 145, и 157.

ИЗ ДИСТЕТИКЕ. О спаваню. по Дру А. Гешену, од И. О. стр: 79 и 99.

ИЗ ЕКОНОМИЈЕ. О сеању вођнога семена 29. Пресађивањ и припитомљивањ младца, 46.

ШКОЛСКЕ БЕСЕДЕ и СВЕЧАНОСТИ. Беседе о школи и њњом значеню, 118 и 135. Свечаност о јавном испиту у Банијауки, 148. Разговор Душана и Владете на истој свечаности, 149, и 159.

ЦРКВЕНЕ СВЕЧАНОСТИ. Архиврейска педесетогодишњица Митрополита московског Филарета, 130.

ДОСЕТКА. Сличан одговор, 154.